

BEROEPSKWALIFICATIE

Data-conservator

//////////////////////////////////////
BK-0574-1

1. Globaal

1.1 TITEL

Data-conservator

1.2 DEFINITIE

De data-conservator bepaalt mee het beleid voor en over erfgoeddata en de informatiesystemen voor de erfgoedwerking en beheert deze data teneinde ze duurzaam te bewaren en ze beschikbaar te maken voor intern en extern hergebruik.

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

6

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 1, 2022

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Ontwikkelt de eigen deskundigheid

- Blijft op de hoogte van relevante nieuwe inzichten en methodes
- Doet voorstellen voor eigen vorming en opleiding
- Volgt opleidingen

- Neemt deel en werkt mee aan studiedagen, werkgroepen, colloquia
- Zorgt voor een doorstroming van de opgebouwde deskundigheid
- Onderhoudt een netwerk met collega-erfgoedwerkers binnen en buiten de organisatie

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van relevante vakgerichte literatuur
- Kennis van kantoorsoftware
- Kennis van (strategische) communicatietechnieken
- Kennis van een relevante (kunst)historische context
- Kennis van GIS of locatiegebonden informatie
- Grondige kennis van de erfgoedsector
- Grondige kennis van informatiebeheer
- Grondige kennis van relevante (internationale) standaarden, inzichten en methodes voor het beschrijven en het omgaan met erfgoed en digitale bestanden (bv. zie olijsting bij Project CEST, OSLO-standaarden register,...)

Competentie 2:

Gaat op een methodische en duurzame manier om met erfgoed

- Organiseert de eigen werkplanning volgens de vooropgestelde doelstellingen
- Past de methodologie en procedures voor informatiebeheer toe, waaronder inventarisatie en/of collectiemanagement
- Kiest in overleg met de verantwoordelijke standaarden voor (digitale) opslag en registratie passend bij het erfgoed
- Past principes van duurzaamheid toe op alle fasen van de levensloop van erfgoeddata

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van veiligheidsvoorschriften voor het omgaan met erfgoed(data)
- Kennis van FAIR principes
- Kennis van methodologie en procedures voor inventarisatie en/of collectiemanagement
- Grondige kennis van informatiebeheer
- Grondige kennis van relevante (internationale) standaarden, inzichten en methodes voor het beschrijven en het omgaan met erfgoed en digitale bestanden (bv. zie olijsting bij Project CEST, OSLO-standaarden register,...)

Competentie 3:

Gaat op een respectvolle en deskundige manier om met de erfgoedgemeenschap

- Past de specifieke ethische codes toe
- Motiveert en betreft de erfgoedgemeenschap bij de (digitale) registratie van erfgoed indien relevant
- Respecteert en erkent de waarde en diversiteit van de erfgoedgemeenschap
- Communiqueert transparant met de erfgoedgemeenschap

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de relevante internationale conventies (bv. UNESCO, Europese wetgeving,...)
- Kennis van de erfgoedgemeenschap en de diverse betrokkenen binnen die gemeenschap
- Kennis van de relevante ethische codes (bv. ICOM, ICOMOS, ECCO, IFLA, ICA, UNESCO,...)
- Kennis van de ethische principes, verbonden aan de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed

- Kennis van gepaste communicatie en werkvormen in het kader van participatie en dialoog met de erfgoedgemeenschap
- Kennis van relevante crowdsourcingstechnieken

Competentie 4:

Houdt rekening met de juridische en ethische status van het erfgoed en onderneemt actie indien nodig

- Past de specifieke ethische codes toe
- Houdt rekening met intellectuele eigendomsrechten die rusten op het erfgoed en linkt het erfgoed indien nodig aan hergebruiklicenties
- Koppelt terug met juridische experts indien nodig
- Past de relevante wetgeving rond databescherming en online privacy toe

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de relevante internationale conventies (bv. UNESCO, Europese wetgeving,...)
- Kennis van de relevante ethische codes (bv. ICOM, ICOMOS, ECCO, IFLA, ICA, UNESCO,...)
- Kennis van de ethische principes, verbonden aan de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed
- Kennis van relevante wetgeving rond databescherming en online privacy
- Kennis van intellectuele eigendomsrechten
- Grondige kennis van hergebruiklicenties (bv. Rights Statement en Creative Commons,...)

Competentie 5:

Adviseert het beleid van de organisatie over de processen op vlak van databeleid en de optimalisatie ervan

- Adviseert het beleid over het interne informatie- en metadatabeleid van de organisatie
- Analyseert en rapporteert over de geboekte resultaten op vlak van databeleid
- Adviseert het beleid over optimalisatie van de werking (workflows, automatisering van processen)
- Adviseert het beleid over het ter beschikking stellen van erfgoeddata voor intern en extern hergebruik
- Werkt nauw samen met en adviseert alle betrokken diensten van de organisatie
- Detecteert en analyseert problemen en werkt een oplossingsstrategie uit
- Monitort het gebruik van platformen en doet verbetervoorstellen

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van (strategische) communicatietechnieken
- Kennis van digitale inventarisatietechnieken
- Kennis van de systeemarchitectuur
- Kennis van de visie en de doelstellingen op korte en lange termijn van de organisatie
- Kennis van adviestechnieken
- Grondige kennis van de erfgoedsector
- Grondige kennis van informatiebeheer
- Grondige kennis van de organisatie(structuur)

Competentie 6:

Coördineert het interne informatie- en metadatabeleid van de organisatie

- Maakt een datamanagementplan en implementeert het
- Coördineert ondersteunende processen die gepaard gaan bij de levensloop van erfgoeddata
- Werkt algemene principes uit over gelijkvormigheid van erfgoeddata en ziet toe op de toepassing ervan
- Heeft oog voor de diversiteit van erfgoeddata en vat deze diversiteit in een overkoepelend datamodel
- Bepaalt in overleg met interne/externe experts de onderliggende systeemarchitectuur en de daarvoor benodigde technische vereisten
- Sensibiliseert en motiveert de medewerkers over het belang van goed databeheer
- Ondersteunt medewerkers bij de toepassing van goed databeheer

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van (strategische) communicatietechnieken
- Kennis van FAIR principes
- Kennis van de systeemarchitectuur
- Kennis van processen die gepaard gaan bij het vergaren, registreren, bewaren en ontsluiten van erfgoeddata
- Kennis van projectmanagement
- Kennis van coachingstechnieken
- Grondige kennis van de erfgoedsector
- Grondige kennis van informatiebeheer
- Grondige kennis van relevante (internationale) standaarden, inzichten en methodes voor het beschrijven en het omgaan met erfgoed en digitale bestanden (bv. zie oplistings bij Project CEST, OSLO-standaarden register,...)
- Grondige kennis van de organisatie(structuur)
- Grondige kennis van relevante open data standaarden

Competentie 7:

Zorgt ervoor dat de erfgoeddata doorzoekbaar en beschikbaar zijn voor intern en extern hergebruik

- Kiest de meest geschikte uitwisselingsstandaard met het oog op het linken van erfgoeddata en een zo breed mogelijke data-ontsluiting
- Stelt structurele metadata ter beschikking van eventuele hergebruikers
- Documenteert de eigen werking rond het intern en extern beschikbaar maken van erfgoeddata
- Zorgt dat de voorwaarden voor hergebruik duidelijk en vindbaar zijn
- Past de gebruiksrechten toe conform het beleid van de organisatie
- Informeert ontwikkelaars en andere hergebruikers over het gebruik van de erfgoeddata
- Zoekt actief mogelijkheden hoe open data kunnen gepubliceerd worden in online platformen, eventueel in samenspraak met communicatiemedewerkers
- Heeft aandacht voor gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid van de applicaties en het gestructureerd publiceren van erfgoeddata

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van GIS of locatiegebonden informatie
- Kennis van FAIR principes
- Kennis van interne en externe processen waarin de erfgoeddata hergebruikt kunnen worden

- Kennis van Web Content Accessibility Guidelines
- Grondige kennis van de erfgoedsector
- Grondige kennis van relevante (internationale) standaarden, inzichten en methodes voor het beschrijven en het omgaan met erfgoed en digitale bestanden (bv. zie oplijsting bij Project CEST, OSLO-standaarden register,...)
- Grondige kennis van hergebruiklicenties (bv. Rights Statement en Creative Commons,...)
- Grondige kennis van de organisatie(structuur)
- Grondige kennis van relevante open data standaarden
- Grondige kennis van relevante externe erfgoedbronnen/authority files (bv. AAT, Iconclass, RKDartists, ULAN, VIAF,...)
- Grondige kennis van platformen waarop datasets beschikbaar worden gemaakt

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van veiligheidsvoorschriften voor het omgaan met erfgoed(data)
- Basiskennis van de relevante internationale conventies (bv. UNESCO, Europese wetgeving,...)
- Kennis van relevante vakgerichte literatuur
- Kennis van kantoorsoftware
- Kennis van (strategische) communicatietechnieken
- Kennis van een relevante (kunst)historische context
- Kennis van GIS of locatiegebonden informatie
- Kennis van FAIR principles
- Kennis van methodologie en procedures voor inventarisatie en/of collectiemanagement
- Kennis van de erfgoedgemeenschap en de diverse betrokkenen binnen die gemeenschap
- Kennis van de relevante ethische codes (bv. ICOM, ICOMOS, ECCO, IFLA, ICA, UNESCO,...)
- Kennis van de ethische principes, verbonden aan de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed
- Kennis van gepaste communicatie en werkvormen in het kader van participatie en dialoog met de erfgoedgemeenschap
- Kennis van relevante crowdsourcingstechnieken
- Kennis van relevante wetgeving rond databescherming en online privacy
- Kennis van intellectuele eigendomsrechten
- Kennis van digitale inventarisatietechnieken
- Kennis van de systeemarchitectuur
- Kennis van de visie en de doelstellingen op korte en lange termijn van de organisatie
- Kennis van adviestechnieken
- Kennis van processen die gepaard gaan bij het vergaren, registreren, bewaren en ontsluiten van erfgoeddata
- Kennis van projectmanagement
- Kennis van coachingstechnieken
- Kennis van interne en externe processen waarin de erfgoeddata hergebruikt kunnen worden
- Kennis van Web Content Accessibility Guidelines
- Grondige kennis van de erfgoedsector
- Grondige kennis van informatiebeheer

- Grondige kennis van relevante (internationale) standaarden, inzichten en methodes voor het beschrijven en het omgaan met erfgoed en digitale bestanden (bv. zie oplistings bij Project CEST, OSLO-standaarden register,...)
- Grondige kennis van hergebruiklicenties (bv. Rights Statement en Creative Commons,...)
- Grondige kennis van de organisatie(structuur)
- Grondige kennis van relevante open data standaarden
- Grondige kennis van relevante externe erfgoedbronnen/authority files (bv. AAT, Iconclass, RKDartists, ULAN, VIAF,...)
- Grondige kennis van platformen waarop datasets beschikbaar worden gemaakt

Cognitieve vaardigheden

- Blijft op de hoogte van relevante nieuwe inzichten en methodes
- Doet voorstellen voor eigen vorming en opleiding
- Volgt opleidingen
- Neemt deel en werkt mee aan studiedagen, werkgroepen, colloquia
- Zorgt voor een doorstroming van de opgebouwde deskundigheid
- Onderhoudt een netwerk met collega-erfgoedwerkers binnen en buiten de organisatie
- Organiseert de eigen werkplanning volgens de vooropgestelde doelstellingen
- Past de methodologie en procedures voor informatiebeheer toe, waaronder inventarisatie en/of collectiemanagement
- Past principes van duurzaamheid toe op alle fasen van de levensloop van erfgoeddata
- Past de specifieke ethische codes toe
- Motiveert en betreft de erfgoedgemeenschap bij de (digitale) registratie van erfgoed indien relevant
- Respecteert en erkent de waarde en diversiteit van de erfgoedgemeenschap
- Communiqueert transparant met de erfgoedgemeenschap
- Past de specifieke ethische codes toe
- Houdt rekening met intellectuele eigendomsrechten die rusten op het erfgoed en linkt het erfgoed indien nodig aan hergebruiklicenties
- Koppelt terug met juridische experts indien nodig
- Past de relevante wetgeving rond databescherming en online privacy toe
- Adviseert het beleid over het interne informatie- en metadatabeleid van de organisatie
- Analyseert en rapporteert over de geboekte resultaten op vlak van databeleid
- Adviseert het beleid over optimalisatie van de werking (workflows, automatisering van processen)
- Adviseert het beleid over het ter beschikking stellen van erfgoeddata voor intern en extern gebruik
- Werkt nauw samen met en adviseert alle betrokken diensten van de organisatie
- Maakt een datamanagementplan en implementeert het
- Coördineert ondersteunende processen die gepaard gaan bij de levensloop van erfgoeddata
- Werkt algemene principes uit over gelijkvormigheid van erfgoeddata en ziet toe op de toepassing ervan
- Heeft oog voor de diversiteit van erfgoeddata en vat deze diversiteit in een overkoepelend datamodel
- Sensibiliseert en motiveert de medewerkers over het belang van goed databeheer
- Ondersteunt medewerkers bij de toepassing van goed databeheer
- Stelt structurele metadata ter beschikking van eventuele hergebruikers

- Documenteert de eigen werking rond het intern en extern beschikbaar maken van erfgoeddata
- Zorgt dat de voorwaarden voor hergebruik duidelijk en vindbaar zijn
- Past de gebruiksrechten toe conform het beleid van de organisatie
- Informeert ontwikkelaars en andere hergebruikers over het gebruik van de erfgoeddata
- Heeft aandacht voor gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid van de applicaties en het gestructureerd publiceren van erfgoeddata

Probleemoplossende vaardigheden

- Kiest in overleg met de verantwoordelijke standaarden voor (digitale) opslag en registratie passend bij het erfgoed
- Detecteert en analyseert problemen en werkt een oplossingsstrategie uit
- Monitort het gebruik van platformen en doet verbetervoorstellen
- Bepaalt in overleg met interne/externe experts de onderliggende systeemarchitectuur en de daarvoor benodigde technische vereisten
- Kiest de meest geschikte uitwisselingsstandaard met het oog op het linken van erfgoeddata en een zo breed mogelijke data-ontsluiting
- Zoekt actief mogelijkheden hoe open data kunnen gepubliceerd worden in online platformen, eventueel in samenspraak met communicatiemedewerkers

Motorische vaardigheden

Omgevingscontext

- Het beroep gebeurt in samenwerking met uiteenlopende (groepen) personen die betrokken zijn bij digitale processen in het kader van erfgoed binnen en buiten de organisatie
- De beroepsbeoefenaar moet zowel werken met collega's als met externen
- Het beroep wordt uitgeoefend in samenspraak met betrokken beleidsorganen
- De beroepsbeoefenaar moet een breed netwerk aan relevante partners uit cultuur, welzijn, onderwijs en onderzoek uitbouwen en in stand houden
- Het werk vindt in verschillende (kantoor)omgevingen plaats
- Het beroep impliceert voornamelijk beeldschermwerk
- Het beroep impliceert het organiseren, voorbereiden en leiden van vergaderingen
- De beroepsbeoefenaar moet nieuwe technologische ontwikkelingen kunnen traceren, onderzoeken en integreren in de interne en externe erfgoedwerking
- De beroepsbeoefenaar moet rekening houden met de (wisselende) belangen van alle relevante stakeholders in de erfgoedsector
- De beroepsbeoefenaar moet complexe informatie zo gestructureerd mogelijk verwerken en zo toegankelijk mogelijk ter beschikking stellen
- Het beroep wordt uitgeoefend binnen de context van de (erfgoed)organisatie met bijhorende doelstellingen en werkingskader
- Het beroep wordt uitgevoerd binnen de context van wisselende werkdruk die kan wijzigen volgens dag van de week of periode van het jaar
- Het beroep vereist flexibiliteit door de diversiteit van het erfgoed
- De beroepsinvulling hangt af van de grootte van de erfgoedorganisatie en het soort erfgoed
- De beroepsbeoefenaar woont regelmatig netwerkmomenten, congressen en infomomenten bij

Handelingscontext

- Het beroep vereist het methodisch, nauwkeurig en gestructureerd handelen volgens de relevante (internationale) standaarden, inzichten en methodes voor het beschrijven en het omgaan met erfgoed en erfgoeddata
- Het beroep vereist kwaliteitsvol omgaan met erfgoed en erfgoedgemeenschappen
- De beroepsbeoefenaar gaat op verantwoorde wijze om met verschillende soorten hardware en software
- De beroepsbeoefenaar moet de nodige leergierigheid aan de dag leggen om zijn persoonlijke ontwikkeling en deskundigheid op te bouwen binnen de erfgoedsector
- De beroepsbeoefenaar beheert zowel digitale als niet-digitale data
- Het beroep vereist een voeling met het doelpubliek in het kader van informatiebeheer- en ontsluiting
- Het beroep vereist aandacht voor verschillende elementen tegelijkertijd binnen een taak
- Het beroep vereist zowel analyse- als syntheseopdrachten
- De beroepsbeoefenaar moet aandacht hebben voor de gevoeligheden of prioriteiten van een organisatie

Autonomie

Is zelfstandig in

- het adviseren van het beleid inzake erfgoeddata en informatiesystemen voor de erfgoedwerking
- het beheren, optimaliseren en ontsluiten van de erfgoeddata
- het coördineren en het uittekenen van de procedures en krijtlijnen van het interne informatie- en metadata-beleid van de organisatie
- het opbouwen en onderhouden van een relevant netwerk
- het sensibiliseren en motiveren van de medewerkers

Is gebonden aan

- de deontologische code(s) en relevante wetgeving
- de relevante (internationale) standaarden
- het beleid, de missie en de doelstellingen van de erfgoedorganisatie
- de opdrachten en taakverdeling van de erfgoedorganisatie

Doet beroep op

- interne en externe inhoudelijke en technische partners voor afstemming, ondersteuning en tussentijds advies
- de erfgoedgemeenschap

Verantwoordelijkheid

- Ontwikkelt de eigen deskundigheid
- Gaat op een methodische en duurzame manier om met erfgoed
- Gaat op een respectvolle en deskundige manier om met de erfgoedgemeenschap
- Houdt rekening met de juridische en ethische status van het erfgoed en onderneemt actie indien nodig

- Adviseert het beleid van de organisatie over de processen op vlak van databeleid en de optimalisatie ervan
- Coördineert het interne informatie- en metadatabeleid van de organisatie
- Zorgt ervoor dat de erfgoeddata doorzoekbaar en beschikbaar zijn voor intern en extern hergebruik

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen wettelijke attesten of voorwaarden vereist.